

„Vrtčeva“ priloga.

Sirota na tujem.

Sirota sem, po svetu grém,
Otrok, umeješ to ?
Jaz tudi zdaj stoprāv to vém,
To je hudó, hudó !

Glej, matere jaz nemam tú
Med tujimi ljudmi ;
Ne čujem njenega glasú,
Ki me tolažil bi.

Ko čul enkrat bi njeni glas,
Ki se glasi sladkó,
Ko zrl enkrat bi v njen obraz
In milo nje okó !

Za to goró dolina je
Prelepa, krasna vsa ;
To moja domovina je,
Ból mojega srcá.

O dômek moj, ti prekrasán !
Solzi se mi okó ;
Zakáj si ti takó dalján,
In skrit tam za goró ? — —

O v póznej nóči, ko vže spim,
Sén dušo mi obdá,
Da vrh, da vrh goré stojím,
Da zrém v dolino tjá.

Da gledam širno to poljé,
Dobrav zelenih krás,
Da gledam gozde, loge vse —
In tam — — domačo tjá.

Da gledam zalo cérkvico,
Ki sredi je vasí ;
Da gledam znano híšico,
Kjer mati mi živí.

Ohrani zdravje jej ljubó
Vladár nebá, zemljé ;
O čuvaj, čuvaj jo skrbnó,
Jaz ljubim jo nad vse ! —

Ljudjé vi tuji, tuj mi kraj,
Več dljé jaz tú ne bom,
Srcé mi hrepení nazáj,
Nazáj tjá v ljubi dom !

Miljenko Devoján.

Pravična razsodba turškega trinoga.

Kahiri, glavnem mestu egiptovske dežele, katero vlada od turškega sultana (cesarja) odvisen kralj, kedive imenovan, živel je za časa mogočnega in silnega kediva, Mehmed-Alija, trgovec krščanske vere. Ta si je s pridnostjo in poštenjem napravil ne samó obilo premoženja, nego pridobil si je tudi obče spoštovanje in še celó milost turškega kralja. A to nam kaže najbolj, da je moral trgovec biti v resnici poštenjak od nog do glave, kajti Turek, in še celó turški oblastnik, ne spoštuje rad kristjana, in na Turškem je spoštovanje kristjanov sploh jako redka prikazen.

Omenjeni trgovec se je postaral ter sklenil svojo trgovino prepustiti sinu jedincu, kateri mu je do sih dob pridno pomagal pri vseh trgovskih opravilih.

Mislil si je namreč, da bode svoje stare dni mirno in brezkrbno živel pri sinu. Izgovoril si je bil razven drugih stvari še stanovanje v gorenjem nadstropji, ker je bilo ondu nekoliko mirnejše, prostornejše in zdravejše, ter je za gospodarja itak pripravniše, da stanuje s svojo družino pri tleh. Vse je bilo že v redu samo pir (svatbo) so imeli še pripraviti, ker novemu gospodarju je bilo treba pri obilem in obširnem gospodarstvu tudi pridne in skrbne gospodinje.

A mlademu, imovitemu trgovcu, ki je imel bogato nevesto, se ni zdelo primerno, da bi se pirovalo spodaj v tesnih in zaduhlih prostorih; zato je prosil očeta, da bi mu za čas pirovanja prepustili svoje stanovanje v gorenjem nadstropji, ter se bi oni za ta čas nastanili v sinovo stanovanje pri tleh. Takój po piru se vrne vsak zopet v svoje prejšno stanovanje.

Starec je bil s tem zadovoljen in je rad privolil v sinovo prošnjo. Ali ko je bilo pirovanje pri kraji, ostal je sin z nevesto v gorenjem nadstropji, ter se ni hotel umakniti očetu, ko so ga opómneli na selítev; prosil je, naj bi še nekoliko časa potrpele in ostali pri tleh. To se je zgodilo, ali tudi ta čas preteče in oče zahtevajo svoje pravice. Ali nehvaležni sin jim zdaj naravnost reče, da ga ni volja iti s svojo nevesto iz gorenjega stanovanja ter ga naj pusté v miru, ker je on gospodar v hiši.

To grdo obnašanje nehvaležnega sina, kateremu je oče toliko blagá pripravil in izročil, zbolelo je starega trgovca globoko v srcé. Tudi drugi ljudje, ki so slišali o tem grdém obnašanji, grozili so se sinu, češ, kdor ne spoštuje očeta, temu se ne bode dobro godilo na zemlji. Ne vem, kako je prišlo do tega, da je tudi kedive ali kralj Mehmed-Ali slišal o tem grdém in nehvaležnem dejanji trgovčevega sina.

Ker je znano, da spoštovanje do starišev ni nauk samó krščanske vere, nego tudi turške, zato je kralj nehvaležnega sina poklical pred sé, da bi ga opómnil tega nauka.

Zvest si kraljeve milosti in naklonjenosti, hitel je mladi trgovec brez strahú h kralju. Ali kadar so mu rekli, da je kralj v divanu, to je v sodnijskej hiši, ter da mora tudi on tjà priti, spoznal je, da se je kralju nekaj zameril, ter se stvar ne bode zanj dobro izšlá.

Kadar stopi v sodnijsko hišo, kder je sedel kralj na vzvišenem stolu med svojimi svetovalci in stražniki, pogledal ga je Mehmed-Ali takó ostro, da nehvaležni sin niti odgovoriti ni mogel, ko je bil vprašan, kdo in kake vere je. „Vprašam te še jedenkrat“, ponovi kralj svoje vprašanje: „Kdo in kakšne vere si?“

S tresočim glasom odgovori sin: „Kakor je znano Vašemu Veličastvu, stoji na povelje Vaše milosti tukaj pred Vami trgovec Jasuf, po veri kristjan.“

„Kristjan?“ reče kralj ter se čudi; mogoče, ali videli bomo, je-li si govoril resnico. Prekrižaj se!“ Mladi trgovec se s strahom prekriža na čelu, prsih in ustih. „To ni dosti“, reče kralj, „izgovori tudi besede, katere izgovarjate kristjani, kadar se križate.“

„V imenu Bogá † Očeta, in † Sina in sv. † Duha“ govori trgovec križajoč se. „Še jedenkrat in glasneje, jaz sem vže star ter ne slišim dobro.“

Trgovec se začne zopet križati ter glasno izgovarja besede, križajoč se na čelu: „v imenu Bogá Očeta“ — na ustih: „in Sina“ — in na prsih: „in sv. Duha. Amen.“

„Takó je pravo! Ali veš zdaj, nehvaležni sin, da si očetu dal prostor na čelu, a sinu na ustih? Ali veš zdaj, da se takó tudi domá v tvojej hiši spodobuje. Oče mora biti zgoraj, a sin spodaj. Pojdi domóv, in če v pólu ure ne bode v tvojej hiši takó, pokažem ti, kako hitro znam jaz nehvaležnega otroka napraviti za glavo manjšega.“

Naglo otide mladi trgovec domóv, pade pred očeta na kolena, prosi ga odpuščenja ter mu velí, da se naj takój preseli v gorenje prostore njegove hiše, v katerih je zdaj on po krivici s svojo nevesto prebival.

Stvar se je kmalu uravnala, in ko je bil prišel za nekaj časa kraljevi služabnik pogledat, ali se je zvršila božja in kraljeva volja, našel je vse v najlepšem redu: Oče je stanoval zopet v gorenjih prostorih hiše, a sin z ženo spodaj pri tleh. Poslovivši se, dejal je: „Takó je pravo; mir z vami!“

J. S-a.

Frazne vere.

e kdo kaj tacega govori, kar ni, da bi se verjelo, pravimo navadno: ta je bôsa, ali pa: to je prazno! In takih práznic imamo mnogo med našim slovenskim ljudstvom. Zna se, da pametni ljudje takih práznic ne verujejo. — Nekateré take prazne vere so le obleka za kako resnico ali kak nauk, in nekaj takih hočem tukaj navesti.

Bog in sveti Peter sta hodila po sveti, prišla k nekej ženi in jo prosila prenočišča itd. — Tù je povedana resnica: da Bog dobro plačuje in hudo kaznuje.

Kdor pride v hišo, pa ne sede, odnese domačim spanje iz hiše. Zato silijo ljudjé vsacega gosta, kadar pride v hišo, da naj sede. Nauk: da se je treba lepo, uljudno vésti do vsacega, kdor nas obišče.

Nož se ne sme pokladati na mizo z ostrino navzgor: sicer se angeli obrežejo vanj. Ali pa: hudič si kremplje nabrusí ob njega. Nauk: da se ne spodobuje noža takó obračati, da žali oko.

Nekdo je stopil na krušno drobtino in ta je glasno zakričala. Nauk: da se ima s kruhom lépó ravnati.

Tako tudi ljudje nimajo radi, da bi se hlebec narobe pokladal na mizo; treba ga je položiti takó, kakor je bil v peči položen. Tedaj: lepo s kruhom delati, ker je dar božji. —

Ubogajte otroci! drugače pride pèrta, strah, parkelj itd.; a da bode te poslušni, prinese vam sv. Miklavž vsega dobrega. Vzgojevalen pripomoček; ovcí daj solí, ali listnato vejo, da pojde za teboj, otroku pa lešnikov, orehov itd.

Ne hodi tjà! strah je na brvi. — Slušaj: kdor ne uboga, tepe ga nadloga!

Angeli govoré do pólnudne: umij se, umij se; po pólnudne pa: ubij se, ubij se. To je: treba, da si snažen, da skrbíš za telesno čistoto.

Tašćice ne smemo umoriti! To je: ne smeš biti grozovit, neusmiljen do živalij.

Takó so te práznice vzgojevalen pripomoček in same na sebi popolnem nedolžne, a treba je vender, da človek umeje, kaj da značijo.

P-ov.